

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om avancement og prisdæmpende aftaler.

(Lovforslag nr. 164. Fremsat 27/1 76).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages de under punkterne 7-9 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om begrænsning af udbytter og vederlag m. v.

(Lovforslag nr. 165. Fremsat 27/1 76).

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om pengeinstitutters rentemarginal.

(Lovforslag nr. 166. Fremsat 27/1 76).

Første behandling af forslag til lov om ophævelse af lov om pengeinstitutters rentemarginal [af Glistrup m. fl.].

(Lovforslag nr. 148. Fremsat 16/1 76).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Jeg skal blot ganske kort på regeringens vegne afvise det af hr. Glistrup m. fl. fremsatte forslag til lov om ophævelse af lov om pengeinstitutters rentemarginal og henvise til den motivering, der ledsager regeringens forslag om fortsættelse af denne lovgivning.

Robert Pedersen (S):

Socialdemokratiet anser de tre love for forudsætningslove, idet de var med blandt forudsætningerne for indgrebet i arbejdsmarkedets overenskomster sidste år. Når disse love skulle tages op til revision efter kun at have virket et år, så var det, fordi det skulle være muligt at justere for uforudsete ting. Dette sker med de forslag om ændringer, som handelsministeren har fremsat, og som vi tilslutter os helt og fuldt.

Jeg vil gerne bemærke, at hvis de tanker om indkomstpolitik, som har været fremme de senere dage, skal blive en realitet, så er det for socialdemokratiet meget afgørende, at man accepterer, at også andre omkostningsfaktorer end lønningerne bliver holdt i ro, og derfor er vi meget interesseret i den behandling, lovforslagene får.

Til hr. Glistrups lovforslag nr. 148 om ophævelse af loven om pengeinstitutters rentemarginal er der kun at sige, at det er lidt bemærkelsesværdigt, at man kun interesserer sig for de virkninger, det får for pengeinstitutterne, der efter min bedste overbevisning er dem, der bedst har råd til en omkostningsbegrænsende politik. Men det afslører jo, hvor fremskridtspartiet har sit hjerte.

Jens Peter Jensen (V):

Den gældende lov om avancement og prisdæmpende aftaler indeholder en revisionsbestemmelse. Denne bestemmelse har venstre hele tiden opfattet som en realitet og ikke blot som en formalitet. Venstre har derfor under de forudgående politiske drøftelser mellem de såkaldte forligspartier lagt vægt på, at der ved revisionen gennemføres sådanne ændringer, at loven bliver til at leve med også i den sidste del af lovens gyldighedsperiode.

Sådanne realitetsændringer findes der også i den højtærede handelsministers fremsatte forslag, hvorefter virksomhederne kan forhøje bruttoavancerne med de beløb, som er nødvendige til dækning af stigninger i lejen for virksomhedernes lokaler, i forsikringspræmier, i transportudgifter og i offentlige takster, som har fundet sted siden den 5. marts 1975.

Handelsministeren har såvel ved sin fremsættelse som i bemærkningerne til lovforslaget motiveret ændringerne på en måde, der svarer til, hvad venstre har fremført under de forberedende forhandlinger. Derfor skal jeg afstå fra yderligere argumentation.

Venstre er ikke særlig begejstret for en lovgivning af denne karakter. Mit partis støtte skal ses i lys af, at loven udgør en del af det lovkompleks, der sidste forår gennemførtes med det primære formål at forebygge, at en storkonflikt på arbejdsmarkedet kom til udbrud. Mit parti vedstår

[Jens Peter Jensen.]

sit medansvar for denne lovgivning og kan støtte de forslag, som her er til behandling.

Under udvalgsarbejdet håber jeg det bliver muligt gennem spørgsmål til den højtærede handelsminister at få skabt klarhed omkring nogle af de tvivlsspørgsmål, der er rejst under lovens hidtidige funktion.

Venstre kan også tiltræde de af handelsministeren foreslåede ændringer i loven om begrænsning af udbytter og vederlag m. v. Der er ikke tale om principielle ændringer, derimod om ændringer begrundet i hensigtsmæssighed med det formål at bøde på tilfældighedens urimeligheder.

Endelig kan venstre medvirke til ændringen i lov om pengeinstitutters rentemarginal, skønt vi her står over for, at revisionsbestemmelsen ikke kom til at indeholde nogen realitet. Venstre har det synspunkt, at denne lov er det ringeste og mindst motiverede følgeskab, som loven om forlængelse af kollektive overenskomster fik. De hidtidige erfaringer har ikke bevist en sådan lovgivnings hensigtsmæssighed, og derfor skal jeg sætte en tyk streg under lovens midlertidighed. Af disse bemærkninger må logisk fremgå, at venstre ikke kan medvirke til fremskridtspartiets forslag om ophævelse af lov om pengeinstitutters rentemarginal.

Som den politiske tilstand er i Danmark, må flere partier samarbejde for at skabe det nødvendige flertal. Der må altså skabes et kompromis, sådan som det skete i marts sidste år. Når et kompromis er bragt til veje, så må parterne stå bag det som en helhed. Det enkelte parti kan ikke nøjes med at plukke de frugter, som det særlig synes om. Man må også tage anden og tredje sortering med, ja, såmænd også en enkelt vragfrugt. Denne parlamentariske situation er ikke kommet til erkendelse hos fremskridtspartiet. Da venstre i marts i fjor stemte for de tre lovforslag, som den højtærede handelsminister nu foreslår ændringer i, sagde jeg på mit partis vegne (folketingets forhandlinger 1974-75, 2. samling sp. 1381):

„I den holdning, vi har indtaget til disse tre forslag, ligger også en forståelse af den betydning, det har, at der skabes en politisk stabilitet i Danmark som en af forudsætningerne for, at vi kan tilvejebringe den økonomiske stabilitet.“

Denne venstres holdning havde gyldighed

i marts, den havde gyldighed i forbindelse med septemberforliget, den havde gyldighed for få minutter siden ved vedtagelsen af lov om prisdæmpning, den har gyldighed ved behandlingen i dag af handelsministerens tre forslag, og den har gyldighed i de fortløbende forhandlinger om den alvorlige aktuelle økonomiske situation.

Svend Andersen (Rosk.a.) (FP):

Fremskridtspartiet er modstander af forslaget til lov om avancestop. Vi kan dog tiltræde de ændringer, der foreslås til § 1, hvor man netop foreslår de ting ændret, som vi havde indvendinger imod i marts måned, da selve loven om avancestop blev vedtaget. Derfor kan vi selvfølgelig kun sige, at det er et fremskridt i den rigtige retning.

Derimod kan vi ikke være med til det foreslåede nye stk. 5, hvor man ligesom nu vil indarbejde forslaget om prisdæpende aftaler. Vi er, som det også er fremgået af den foregående afstemning, modstander af prisdæpende aftaler, og vi finder det derfor heller ikke velegnet til at blive indarbejdet i avancestoploven.

Også loven om begrænsning af udbytter og vederlag var vi modstander af, og jeg skal som begrundelsen herfor blot henvise til behandlingen i salen i marts 1975. De ændringer, man nu foreslår til denne lov, er med vore øjne også forbedringer af den bestående lov, og derfor vil vi ligeledes se positivt på disse ændringer.

Vi kan ikke være med til at fjerne revisionsbestemmelsen i loven om pengeinstitutters rentemarginal. Vi synes principielt, det er forkert, at man sådan rent automatisk fjerner disse revisionsbestemmelser. Loven burde være taget op til revision, og derfor har vi selvfølgelig også foreslået, at loven revideres, og dette så effektivt, at vi foreslår loven ophævet totalt. Vi finder, at denne lov har været beskæftigelsesfjendtlig. Bl. a. medfører den jo, at når bankernes overskud nedsættes, bliver de mere forsigtige i deres udlånspolitik, og det vil sige, at de ikke låner ud til driftige mennesker, der vil bygge nye virksomheder op, men anbringer midlerne f. eks. i passive obligationer, statsobligationer osv. Vi synes, det er en dårlig lov, og derfor vil vi altså anbefale tinget at stemme for vort forslag om ophævelse af denne lov.

Ingomar Petersen (RV):

Fremskridtspartiets ordfører viser jo ganske klart, at fremskridtspartiet ikke ønsker at deltage i det økonomiske ansvar for dette land.

Venstres ordfører, hr. Jens Peter Jensen, sagde jo egentlig meget om lidt; jeg vil sige lidt om meget: det radikale venstre går ind for lovforslag nr. 164, 165 og 166 og imod lovforslag nr. 148 fremsat af fremskridtspartiet.

Haustrup Clemmensen (KF):

Det konservative folkeparti erkender, at lovforslag nr. 164 i forhold til vore synspunkter er en forbedring, og kan derfor medvirke til dette forslag, men jeg gør opmærksom på, at vi i indeværende samling som bekendt har fremsat forslag om, at hele denne lovgivning ophæves, fordi vi føler, at den også efter disse ændringer stadig er ensidig.

Også for så vidt angår lovforslag nr. 165, erkender vi, der er tale om en forbedring, om end en af de meget beskedne.

Lovforslag nr. 166 er derimod en klar forringelse, når nu også revisionsparagraffen tages ud af loven. Vi var, da denne lov blev gennemført, modstandere af den. Det er vi fortsat. Vi finder den ikke fornøden, og vi er derfor tilhængere af det forslag, der er stillet om at ophæve den pågældende lovgivning.

Jeg vil gerne endelig til sidst sige, at det konservative folkeparti gang på gang har givet udtryk for, at vi er tilhængere af en indkomstpolitik. Det er vi fortsat, og derfor erkender vi, at der på det ene og på det andet område kan være hensyn at tage, men vi finder, at de lovforslag, nr. 164, 165 og 166, ikke tilstrækkelig afbalanceret tager hensyn til de pågældende interesser og de pågældende befolkningsgruppers forhold. Deraf vor holdning.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Jensen (V):

Det ærede medlem hr. Ingomar Petersen skal kende forskellen på en specialist og en journalist. Specialisten er den, der ved meget om lidt, og journalisten er den, der ved lidt om meget. I denne situation er vor rolle blevet byttet om. Der lå i den tale, som jeg holdt, og som hr. Ingomar Petersen

mente var udtryk for, at jeg sagde meget om lidt, en politisk holdning, som det vil interessere det pågældende medlems parti at følge i den kommende tid; og som man kan iagttage, har jeg den ære at tegne venstre i denne situation.

Poul Dam (SF):

Jeg ved ikke, om det kan glæde hr. Jens Peter Jensen at høre, at jeg ganske forstod hans tale i den ånd, den var holdt: det var en patetisk, nationaløkonomisk deklARATION, som vi lyttede til med let fugtige øjne.

Så skal jeg til hr. Svend Andersen (Rosk.a.) sige, at jeg bemærkede, at han om en detalje i denne lovgivning sagde, at det var et fremskridt i den rigtige retning. Det er en sjælden selverkendelse fra det ærede medlems parti, som plejer at beskæftige sig med fremskridt i den forkerte retning.

Om forslagene skal jeg i øvrigt sige, at vi betragter dem forholdsvis lidenskabsløst. Med hensyn til forslaget om lov om ændring af lov om avancestop mærker vi os, at en af detaljerne er, at man ønsker, virksomhederne skal forhøje bruttoavanceerne med de beløb, der er nødvendige til dækning af stigninger i lejen for virksomhedernes lokaler. Her har vi et af de interessante eksempler på den inkonsekvente — eller måske alt for konsekvente — politik, der føres. Man laver en huslejeregulering, som medfører stigninger i erhvervslejemål og i private lejemål, i næste omgang laver man så en kompensation for stigningen i erhvervslejemål. Hvornår kommer regeringen med forslag om, at lejerne skal have kompensation for de lejestigninger, de fik? Her skal virksomhederne have det. Det synes vi — selv om vi ikke var tilhængere af huslejeregulering — ikke er nogen særlig god idé. Vi betragter altså dette forslag med betydelig skepsis.

Forslaget om begrænsning af udbytter er jo i alt væsentligt af teknisk art; det kan jeg lade ligge.

Hvad angår lovforslag nr. 166 om pengeinstitutters rentemarginal, er vi glade for, at loven foreslås forlænget, og vi synes derfor ikke, det er nogen god idé at foreslå den ophævet, sådan som fremskridtspartiet ud fra sin særlige holdning til lovgivning gør. Jeg bemærkede, at ved en tidligere sag fortalte man, at fremskridtspartiet mente, der

[Poul Dam.]

var alt for mange love i dette land; det er formodentlig derfor, fremskridtspartiet foreløbig har fremsat ca. 40 lovforslag.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Kristeligt folkeparti kan som forligspartner medvirke til gennemførelse af tre af de lovforslag, vi behandler nu. Vi mener, det er nødvendigt med en ændring af avancestoppet, fordi det har vist sig, at denne lov har været urimelig over for erhvervslivet. Vi havde gerne set, at der havde været tale om nettoavance i stedet for bruttoavance, men vi mener alligevel, det foreliggende lovforslag er et skridt i den rigtige retning, og derfor vil vi tilsige positiv udvalgsbehandling.

Som følge heraf er det også selvfølgelig, at vi ikke kan medvirke til det af fremskridtspartiet fremsatte lovforslag om rentemarginalens ophævelse.

Kaj Hansen (DKP):

Kommunisternes stilling til disse lovforslag er følgende: vi kan ikke gå ind for fremskridtspartiets forslag om at ophæve loven om rentemarginalen; det vil vi gå imod.

Om de tre andre lovforslag må jeg sige, at vi i princippet er tilhængere af denne lovgivning, men ønsker den forlænget og skærpet på forskellige områder. Det gælder for loven om avancestop og prisdæmpende aftaler, at der i virkeligheden tiltrænges en skærpelse og ikke, som det nu foreslås, en lempelse. Nu vil man have, at transportudgifter, forsikringspræmier, lejestigninger osv. skal have lov til at indgå, således at man bliver honoreret for de stigninger, der her har fundet sted. Dette interessante eksempel med lejestigningerne kommer fra boligforliget: i boligforliget gav man fri bane for lejeforhøjelser i erhvervslejemål, og dér kunne man så hente, hvad man ville på den konto. Men hvad sker der så? Så stiger huslejerne for erhvervslokaler, og efter at de er steget, vil man nu give tilladelse til at indregne disse lejestigninger, og når disse lejestigninger indregnes, stiger varerne. Deraf kan man se, at der går en lige linje fra boligforliget og til en fordyrelse af varerne, og derfor kan vi ikke medvirke til disse ændringer.

Det, man skulle gøre nu, var at kigge

meget seriøst på det forslag, kommunisterne har fremsat om en skærpelse af monopollovgivningen og en skærpelse af monopoltilsynet; det er forslag, som ligger til behandling i udvalg, og som burde behandles på lige fod med de forslag, der her er fremsat.

Hvad angår forslaget til lov om begrænsning af udbytter og vederlag, må jeg sige, at man også kan have sine tvivl om, hvor effektivt det er, men det kan i hvert fald ikke skade, og det vil nok lægge en dæmper på udbytterne. De småting med, at der nu skal lukkes op for, at man kan give lidt mere honorar osv., synes vi godt man kunne have undværet; når man på alle andre områder skærper kniven over for befolkningen, er der ingen grund til her at lukke op for at udbetale yderligere honorarer.

Hvad angår forslaget om rentemarginalen, må jeg først spørge handelsministeren, om den gældende lov ikke skal overholdes, for det er den jo ikke blevet. Beregningerne viser, at den fastsatte basisrente er blevet overskredet. Basisrenten var 6,14 pct., men i juli kvartal 1975 har den været 6,32 pct., altså en overskridelse på 0,18 pct. Imidlertid forudsætter en sådan gennemsnitlig overskridelse betydelig større enkelte overskridelser, og sådanne foreligger da også: man kan f. eks. se, at bankgruppe nr. 3 har en større overskridelse end de 0,18 pct.

Det fremgår af bilag 1 til lovforslaget, at man har udbedt sig skriftlige oplysninger fra 10 banker og 4 sparekasser om, hvilke foranstaltninger der er truffet til nedbringelse af rentemarginalen, og endelig har man indkaldt 4 banker og 4 sparekasser med, som der står, „betydeligere overskridelser“ til møde i tilsynet for at drøfte de trufne foranstaltninger til nedbringelse af rentemarginalen. Men her i landet er det jo normalt sådan, at når man overtræder lovene, så bliver man ikke pænt indkaldt for at spørge, om man nu også kan få rettet ditten eller datten. Jeg vil gerne spørge, hvad meningen er med de straffebestemmelser, som fremgår af § 8 af loven om rentemarginalen. Der står:

„Med bøde eller hæfte straffes den, der undlader at efterkomme et af tilsynet med banker og sparekasser i henhold til § 6, stk. 2, givet pålæg.“

Jeg tror ikke, disse straffebestemmelser

[Kaj Hansen.]

er tilstrækkelige. Hvad ville simpelt hen være rigtigt i denne sag? Det ville være en bestemmelse om, at hvis man overskrider basisrenten, kommer staten simpelt hen og tager det overskud, man har fået ved at ligge over basisrenten. Så var man i hvert fald sikker på, at loven blev overholdt, og det ville også betyde, at bankerne ikke var interesseret i at ligge og manøvrere sådan, at de kunne komme et stykke over basisrenten uden i øvrigt at blive tiltalt af handelsministeren.

Vi vil derfor foreslå, at der sker sådanne ændringer, at denne lov bliver effektiv på en sådan måde, at disse overskridelser ikke kan finde sted, og finder der alligevel overskridelser sted, må den fortjeneste, man har haft ved overskridelse af rentemarginalen, simpelt hen beslaglægges.

For øvrigt er situationen jo sådan, at man måske skulle overveje at formindske forskellen mellem udlånsrente og indlånsrente endnu mere, fordi alt tyder på, at bankerne har haft nogle kæmpeoverskud i 1975: de regnskaber, der foreløbig er forelagt, viser, at bankerne har haft et ganske godt år. Det vil altså sige, de har tjent godt på den rentemarginal, vi nu har, og derfor skulle man også overveje at nedsætte den yderligere, således at forskellen mellem udlånsrente og indlånsrente bliver mindre.

Ud fra disse betragtninger vil kommunisterne arbejde på at forbedre denne lovgivning.

Brusvang (CD):

Partiet centrum-demokraterne hører som bekendt med til kredsen af de fem forligspartier. Da de tre af regeringen her fremsatte forslag hører nøje sammen med loven om prisdæmpning, som netop er vedtaget, og denne igen hører nøje sammen med septemberforliget, følger deraf, at vi stiller os positivt over for vedtagelsen af dem. Jeg gentager blot fra mit første indlæg om loven om prisdæmpning, at vi gjorde dette, fordi der ikke kunne skabes flertal blandt de 125 mandater for en bedre løsning. Det er ikke en løsning, vi elsker, men da der ikke var flertal for en bedre, måtte vi følge det flertal, der var det relative flertal, og her har vi resultatet. Selvfølgelig drager vi konsekven-

sen af vor tilknytning til kredsen af forligspartier og kan derfor stille os positivt over for forslagene.

Kurt Hansen (VS):

Den lovgivning, vi behandler her i dag, brugte man hovedsagelig for at få overenskomstindgrebet i marts måned sidste år til at glide nemmere ned. VS påviste dengang, hvordan lovene var gennembullede som en si. Jeg vil ikke gentage vor daværende ordførers, hr. Sigsgaards, bemærkninger og argumentation, men blot henvise til forhandlingen i marts måned d. å. i Folketingstidende 1974-75, 2. samling sp. 1423-27.

Selvfølgelig har det haft virkninger enkelte steder i noget mindre industri, og man kan påvise, at det har generet enkelte steder i samfundet, selv om det er så gennembullet, som det er, men nu vil man altså simpelt hen fjerne de netmasker, der gør, at det har været en si, og udhule det i en sådan grad, at man ikke længer generer de virksomheder, man generede med det tidligere.

Jeg synes, det er en rigtig og god betragtning, der blev ført frem fra hr. Kaj Hansens side, nemlig at hvis der skal laves noget om på disse love, må det være i den retning, at der kommer nogle langt mere restriktive bestemmelser ind, der effektivt sikrer, at man ikke bare giver frit løb i henseende til priser, avancer, udbytter, vederlag, rentemarginal osv. Vi kan godt se, at der ikke er baggrund for at gøre det i et folketing med denne sammensætning, og det er helt klart, at vi her diskuterer et aftalt forlig, men vi vil godt være med til igennem udvalgsarbejdet at påvise, at man nu vil fjerne netmaskerne i det, der tidligere var en gammel huller si, og vil gøre det til ét stort hul, hvorigennem man pøser pengene ud til kapitalejere og deslige.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Jeg skal takke for en modtagelse af disse lovforslag fra regeringens side, som dokumenterer viljen til at gennemføre dem. Jeg skal til hr. Svend Andersen (Rosk.a.) sige, at jeg har noteret hans principielle modstand. Jeg har også noteret mig, at det er et princip om at være principielt imod. Når det går så langt, at han også er imod, at man modregner en prisdæpende ydelse, tror jeg,

[Handelsministeren.]

man i al klarhed har understreget, hvor langt éns modstand går, og hvor lidt den er sagligt begrundet.

Jeg skal til hr. Poul Dam og dermed også til hr. Kaj Hansen og hr. Kurt Hansen understrege, at formålet med loven om bruttoavancestop har været at fastholde en bestemt bruttoavance, og jeg skal formentlig forgæves spørge de tre herrer, hvor de mener denne bruttoavance udvides ved de nu foreliggende forslag. Det, der er tale om, er, at man giver adgang til at indregne stigninger, der er kommet til, siden loven blev gennemført, og det kan da vist ikke, alt andet lige, forøge den bruttoavance, som vi tog stilling til, da loven oprindeligt blev vedtaget.

Jeg skal til hr. Kaj Hansen i øvrigt sige, at naturligvis skal rentemarginalen overholdes, og jeg skal gerne for det erhvervsudvalg, der normalt behandler disse sager, redegøre for denne overholdelsesprocedure, men jeg tror da, hr. Kaj Hansen erindrer sig fra lovens vedtagelse, at mulighederne for at kontrollere denne overholdelse naturnødvendigt må være efterfølgende, og at de tal, hr. Kaj Hansen har fået overladt i forbindelse med dette lovforslags fremsættelse, er tal for det første kvartal af denne lovgivnings eksistens.

Jeg skal ikke blande mig i diskussionen mellem hr. Kaj Hansen og pengeinstitutterne om deres indtjening, men jeg skylder vel nok pengeinstitutterne for en ordens skyld at bede hr. Kaj Hansen sondre mellem den del af indtjeningen, der er udtryk for en ændret kursfastsættelse af pengeinstitutternes beholdning af værdipapirer, især obligationer, og den del, der er udtryk for en reel, større indtjening.

Så skal jeg sige til hr. Haunstrup Clemensen, at jeg skylder at complimentere ham for den afstand, det dog trods alt lykkedes ham at markere mellem sit parti og fremskridtspartiet i vurderingen af disse lovforslag.

Endelig skylder jeg den socialdemokratiske ordfører og venstres ordfører at takke dem for deres vurdering af dette lovkompleks og dets sammenhæng med den overenskomstlov, vi vedtog for et lille år siden, men som har gyldighed endnu et års tid. Hr. Robert Pedersen sagde: dette er forudsæt-

ningslove, hr. Jens Peter Jensen sagde: dette betragter vi som en del af et samlet lovkompleks. Begge dele er det, vi nu er blevet enige om som forudsætningen for den nu aftalte videreførelse; der er tale om en balancekunst, og jeg siger et flertal af folketingets partier tak for, at de vil medvirke sagligt til, at denne balanceakt lykkes.

Svend Andersen (Rosk.a.) (FP):

Må jeg starte med at sige til handelsministeren, at når vi er modstandere af at få den prisdæpende ydelse indarbejdet i avancestoploven, er det ikke kun, fordi vi er modstandere af den prisdæpende ydelse og dermed af at få den indarbejdet, så er det også, fordi vi simpelt hen betragter det som en umulighed for mindre, selvstændige erhvervsdrivende at indarbejde den prisdæpende ydelse i deres avancer og tage højde for den, få den regnet ud for hvert enkelt produkt. Vi betragter det som værende et fuldstændigt galimatiasforslag at prøve at trække det ned over hovedet på dem.

Hr. Ingomar Petersen sagde, at fremskridtspartiet ikke vil deltage i ansvarlig økonomisk politik. Det har hr. Ingomar Petersen fuldstændig ret i, hvis det, man kalder ansvarlig økonomisk politik, er den politik, der er ført indtil nu. Hvad har den givet os? Den har givet os en rekordhøj arbejdsløshed, et særdeles stort underskud på betalingsbalancen og et fantastisk underskud på statens budget, som betyder, at skatteyderne fremover kommer til at betale mere i skatter, fordi dette underskud skal betales via statslån og altså forrentes og afdrages over de kommende års budgetter. En sådan politik kalder vi ikke ansvarlig, og en sådan politik vil vi overhovedet ikke røre ved med en ildtang.

Hr. Jens Peter Jensen sagde noget om, at man skulle passe på med ikke at plukke alle frugter. Hertil vil jeg sige til hr. Jens Peter Jensen, at man også skal passe på ikke at gå uden om så mange frugter, at man dør af vitaminmangel.

Kaj Hansen (DKP):

Handelsministeren spørger, hvordan det kan give en større avance, hvis man får indregnet lejestigninger, der virkelig har fundet sted. Ja men det er da klart, at hvis man ikke fik lov til at indregne dem, ville det

[Kaj Hansen.]

betyde en lavere avance, og hvis man får lov til at indregne dem, giver det en større avance; det er jo simpel logik.

Men der er også en anden side af denne sag, og det er, at som bekendt fastsættes lejen for erhvervslejemål nu frit gennem forhandling mellem ejer og lejer, og det er da klart, at i den udstrækning, lejerne kan dække sig ind igennem den gældende lov og lægge lejestigninger over på forbrugerne, er de ikke så interesseret i selv at være med til at bremse lejeforhøjelser, og det kommer således i virkeligheden til at virke prisfordyrende for forbrugerne.

Hvad angår bankernes indtjening, tror jeg ikke, det er rigtigt at skelne imellem, hvad bankerne tjener på den ene konto, og hvad de tjener på den anden konto, men derimod på bankernes samlede indtjening. Såfremt den samlede indtjening er stor og god, har bankerne faktisk også råd til en mindre rentemarginal, det vil sige, de har råd til at låne pengene billigere ud, end de gør i øjeblikket, og det var den side af sagen, jeg hæftede mig ved.

Jeg skal i øvrigt takke for tilsagnet om, at vi i udvalget kan se nærmere på kontrolbestemmelserne.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Må jeg ganske kort til hr. Svend Andersen (Rosk.a.) sige, at jeg er taknemlig for, at der findes andre partier i dette folketing, der vil medvirke til seriøst at beskæftige sig med beskæftigelsesproblemer og økonomiske problemer i dette samfund. Jeg beklager, at hr. Svend Andersen (Rosk.a.) ikke vil på de givne vilkår. Jeg er nu heller ikke så sikker på, at det ville tilføre debatten så vældig meget nyt, men jeg er nødt til at understrege, at det er væsentligt og vigtigt, at der til stadighed kan findes et flertal i dette ting, der tager beskæftigelsesproblemer og økonomiske problemer så alvorligt, at de er villige til at være med til at løse dem.

Må jeg sige til hr. Kaj Hansen, at jeg ikke tror, han har ret, når han siger, man ikke må behandle kursværdierne på en særlig måde. Jeg tror, det er hr. Kaj Hansen bekendt, at kursværdier fra år til år har haft en vidt forskellig indflydelse, og hvis hr. Kaj Hansen vil behandle dem ensartet, kommer hr. Kaj Hansen også til at acceptere,

at i de perioder, hvor kurserne går den forkerte vej, må han beklage pengeinstitutternes manglende indtjening i en situation, hvor han måske reelt mente, at deres indtjening på deres aktuelle virksomhed var rigtig stor. Jeg håber, at hr. Kaj Hansen vil være i stand til at drage den konsekvens, og jeg mener fortsat, det er klogt på lang sigt at sondre i denne problematik.

Så er jeg nødt til endnu en gang at understrege, at vi har et udgangspunkt for bruttoavancestoppet, og det er den dato, da vi gennemførte det. Det, jeg har understreget i mit svar, er, at dette udgangspunkt ikke nogetsteds forringes ved, at vi accepterer en begrænset gruppe af konstaterede stigninger. Når hr. Kaj Hansen går så vidt, at han føler sig næsten overbevist om, at disse muligheder vil betyde højere huslejestigninger for erhvervslivet, end det ellers ville være muligt, tror jeg, hr. Kaj Hansen ser ganske bort fra antallet af ledige erhvervslejemål og ser ganske bort fra den konkurrencesituation, som en betydelig del ikke mindst af dansk detailhandel befinder sig i i dette øjeblik.

(Kort bemærkning).

Svend Andersen (Rosk.a.) (FP):

Når handelsministeren her for et øjeblik siden stod og skamroste sit eget parti samt de øvrige forligspartier, fordi de havde viljen til at løse beskæftigelsesproblemerne, må man vel trods alt sige til handelsministeren, at evnerne så i hvert fald ikke på nogen som helst måde har stået mål med viljen.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Jeg foretrækker et mål af evne og et større mål af vilje end ingen mål af begge dele. Jeg håber, at hr. Svend Andersen (Rosk.a.) forstår sammenligningen.

Hermed sluttede forhandlingene.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme.

(Lovforslag nr. 156. Fremsat 22/1 76).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Karl Nielsen (S):

Det foreliggende forslag til lov om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme skal dels ses i sammenhæng med lovforslaget om bygnings- og boligregistrering, dels som en ajourføring af vurderingslovens bestemmelse på grundlag af den stedfundne udvikling siden 1970.

Det mest epokegørende i lovforslaget er ændringen, som finder sted, såfremt registerloven gennemføres, hvad vi regner med, også så betids, at den kan træde i kraft den 1. april 1976, således at kommunerne får tid til at opbygge registret inden 1. april 1977.

Vi er i socialdemokratiet meget tilfredse med skatteministerens forslag, som vil indebære, at man allerede ved 16. almindelige vurdering den 1. april 1977 kan undlade at udsende 1 million vurderingsskemaer med diverse bilag til alle ejere af enfamilieshuse, herunder sommerhuse. Jeg er ikke i tvivl om, at ejerne af den million ejendomme, som berøres af ændringen, vil være tilfredse med at blive fri for besværet med at udfylde disse vurderingsskemaer.

Den resterende del af landets faste ejendomme, ca. 600.000, skal også inddrages under registerloven, efterhånden som den udbygges. Dette vil i praksis betyde, at vurderingsskemaerne stort set kan afskaffes. Også det offentlige kan på længere sigt opnå besparelser i såvel økonomisk som administrativ henseende.

Ligeledes vil grundlaget for selve vurderingsarbejdet blive bedre, idet samtlige teknisk relevante oplysninger, som er nødvendige for en rigtig ansættelse, er til stede i boligregistret. Dette set sammen med det personlige kendskab, som vurderingsrådene har til ejendommene, vil betyde en styrkelse af vurderingen.

Jeg vil godt benytte lejligheden til at rose vurderingsmændene, som er udpeget af kommunalbestyrelsen, for det arbejde, de udfører. Jeg mener, at vi i kommunerne har nogle dygtige og samvittighedsfulde perso-

ner, som udfører et stykke samfundsnyttigt arbejde uden at få et særlig stort honorar herfor.

Når jeg tager dette frem, er det, fordi man fra visse sider har ført frem, at jobbet som vurderingsformænd og vurderingsmænd skulle besættes med såkaldte eksperter, f. eks. fra gruppen ejendomsmæglere. Jeg har selvfølgelig respekt for ejendomsmæglernes indsigt på dette område, men mener alligevel, at den nugældende ordning, hvorefter kommunerne og skatteministeren har ret til at udpege de lokale personer, som findes bedst egnet, bør bibeholdes.

Med hensyn til de øvrige ændringer i vurderingsloven vil jeg nævne, at vi finder det rigtigt, at habilitetsreglerne strammes, således at vurderingsmyndighedernes upartiskhed ikke kan drages i tvivl. Det vil bl. a. bevirke, at vurderingsformænd, der første gang udnævnes pr. 1. januar 1976 eller senere, ikke kan have sæde i en kommunalbestyrelse. Ligeledes skal vurderingsformændene fratæde, såfremt de bliver medlemmer af ligningsrådet eller landsskatteretten.

Stramningen i habilitetsreglerne vil også bevirke, at vurderingsformænd eller vurderingsmænd, der har sæde i en kommunalbestyrelse, ikke kan deltage i § 4 A-vurderinger, som skal foretages i den pågældende kommune, uanset om kommunen står som ejer eller ej af den pågældende ejendom, som skal frigørelsesafgiftsbelægges.

Endvidere foreslår ministeren indført tavshedspligt for vurderingsmyndighederne, ligesom skyldrådets besigtigelsesregler ønskes stadfæstet. Således er der en række ændringer, vi er positive over for.

Til slut skal jeg tilsige socialdemokratiets positive medvirken til et hurtigt og grundigt udvalgsarbejde, således at lovforslaget kan vedtages inden 1. april i år.

Jacob Sørensen (V):

Det foreliggende lovforslag har jo en meget nøje sammenhæng med lovforslaget om bygnings- og boligregistrering, som skal behandles senere i dag. Man kan jo nærmest sige, at lovforslaget her er en følge af det næste, men vi må alligevel se på dette først, som det nu er sat på dagsordenen.

Et af de væsentligste punkter i det foreliggende lovforslag er det, der tager sigte på, at man i fremtiden kan gennemføre vurde-